TEISINGUMO TEISMO (aštuntoji kolegija) SPRENDIMAS

2016 m. birželio 9 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Bendra žemės ūkio politika — Integruota administravimo ir kontrolės sistema, susijusi su tam tikromis pagalbos schemomis — Reglamentas (EB) Nr. 1782/2003 — Bendrosios išmokos schema — 43 ir 44 straipsniai — Plotais paremtos teisės į išmokas — Paramos skyrimo už plotą reikalavimus atitinkantys hektarai — Daugiametės ganyklos — Nacionalinės teisės nuostatos, pagal kurias daugiamečių ganyklų plotai, viršijantys pašarų plotus, į kuriuos iš pradžių buvo atsižvelgta nustatant teises į išmokas, atitinkančiais reikalavimus laikomi tik tuomet, kai jie naudojami žemės ūkio valdoje vykdomai gyvulininkystės veiklai“

Sujungtose bylose C-333/15 ir C-334/15

dėl *Tribunal Supremo* (Aukščiausiasis Teismas, Ispanija) 2015 m. gegužės 22 d. nutartimis, kurias Teisingumo Teismas gavo 2015 m. liepos 6 d., pagal SESV 267 straipsnį pateiktų prašymų priimti prejudicinį sprendimą bylose

María del Pilar Planes Bresco

prieš

Comunidad Autónoma de Aragón

TEISINGUMO TEISMAS (aštuntoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas D. Šváby, teisėjai J. Malenovský ir M. Vilaras (pranešėjas),

generalinė advokatė J. Kokott,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— Ispanijos vyriausybės, atstovaujamos A. Rubio González,

— Europos Komisijos, atstovaujamos J. Guillem Carrau ir H. Kranenborg,

susipažinęs su 2016 m. kovo 10 d. teismo posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

* Proceso kalba: ispanų.

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 2003 m. rugsėjo 29 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1782/2003, nustatančio bendrąsias tiesioginės paramos schemų pagal bendrą žemės ūkio politiką taisykles ir nustatančio tam tikras paramos schemas ūkininkams bei iš dalies keičiančio Reglamentus (EEB) Nr. 2019/93, (EB) Nr. 1452/2001, (EB) Nr. 1453/2001, (EB) Nr. 1454/2001, (EB) Nr. 1868/94, (EB) Nr. 1251/1999, (EB) Nr. 1254/1999, (EB) Nr. 1673/2000, (EEB) Nr. 2358/71 ir (EB) Nr. 2529/2001 (OL L 270, 2003, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 3 sk., 40 t., p. 269), pakeisto 2006 m. gruodžio 19 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2012/2006 (OL L 384, 2006, p. 8) (toliau – Reglamentas Nr. 1782/2003), 29, 43 ir 44 straipsnių išaiškinimu.

2 Šie prašymai buvo pateikti nagrinėjant du ginčus: María del Pilar Planes Bresco, ūkininkės, ir *Comunidad Autónoma de Aragón* (Aragono autonominė sritis), – kilusius dėl to, kaip turi būti nustatomas ūkininkės žemės ūkio valdos plotas, atitinkantis Reglamente Nr. 1782/2003 numatytos bendrosios išmokos skyrimo už plotą reikalavimų kriterijus atitinkamai 2007 ir 2008 žemės ūkio gamybos metais.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Reglamentas Nr. 1782/2003

3 Reglamento Nr. 1782/2003 4 konstatuojamojoje dalyje nurodyta:

„Kadangi daugiametės ganyklos daro teigiamą poveikį aplinkai, reikėtų patvirtinti priemones, skatinančias išlaikyti esamas daugiametes ganyklas, kad būtų išvengta masinio jų pavertimo ariamąja žeme.“

4 Reglamento Nr. 1782/2003 24 konstatuojamojoje dalyje skelbiama:

„Dėl Bendrijos žemės ūkio konkurencingumo stiprinimo ir skatinimo laikytis maisto kokybės bei aplinkos standartų visada sumažėja nustatytos žemės ūkio produktų kainos ir padidėja Bendrijos žemės ūkio valdų gamybos sąnaudos. Siekiant šių tikslų ir skatinant labiau į rinką orientuotą ir tvarų žemės ūkį, būtina užbaigti perėjimą nuo paramos gamybai prie paramos gamintojui, įdiegiant nuo gamybos apimčių atsietą kiekvieno ūkio pajamų rėmimo sistemą. Nors dėl atsiejimo nuo gamybos apimčių faktinės ūkininkams sumokėtos sumos nesikeis, dėl to gerokai padidės pajamų rėmimo pagalbos veiksmingumas. Dėl to reikėtų, kad bendroji išmoka ūkiui priklausytų nuo kompleksinio paramos susiejimo su aplinkosaugos, maisto saugos, gyvūnų sveikatos ir gerovės reikalavimais bei geros agrarinės ir aplinkosauginės būklės išlaikymu ūkyje.“

5 Minėto reglamento 2 straipsnyje ūkininko, valdos ir žemės ūkio veiklos sąvokos apibrėžtos taip:

„a) „ūkininkas“ – fizinis ar juridinis asmuo arba fizinių ar juridinių asmenų grupė, nesvarbu, koks šios grupės ar jos narių juridinis statusas, suteikiamas pagal nacionalinę teisę, kurių valda yra Bendrijos teritorijoje, kaip apibrėžta Sutarties 299 straipsnyje, ir kurie verčiasi žemės ūkio veikla;

b) „valda“ – tai visi ūkininko valdomi gamybos vienetai, esantys tos pačios valstybės narės teritorijoje;

c) „žemės ūkio veikla“ – tai žemės ūkio produktų gamyba ir auginimas, įskaitant derliaus nuėmimą, melžimą, gyvūnų veisimą ir ūkinės paskirties gyvūnų laikymą ar žemės išlaikymą geroje agrarinėje ir aplinkosauginėje būklėje, kaip nustatyta 5 straipsnyje.“

6 To paties reglamento 5 straipsnyje numatyta:

„1. Valstybės narės užtikrina, kad būtų išlaikoma žemės ūkio paskirties žemės, pirmiausia žemės, kuri nebenaudojama gamybos tikslais, gera agrarinė ir aplinkosauginė būklė. Valstybės narės nacionaliniu ar regioniniu lygiu nustato būtiniausius reikalavimus, keliamus gerai agrarinei ir aplinkosauginei būklei, paremtus IV priede išdėstyta sistema, atsižvelgdamos į konkrečias atitinkamų teritorijų charakteristikas <...>

2. Valstybės narės užtikrina, kad žemėje, kurioje yra daugiametė ganykla, nustatytą 2003 m. pagalbos už plotą paraiškų dieną būtų daugiametė ganykla. <...>

Vis dėlto valstybė narė tinkamai pagrįstomis aplinkybėms gali nukrypti nuo pirmos pastraipos, jei ji imasi veiksmų, kad labai nesumažėtų bendras jos daugiamečių ganyklų plotas.

<...>“

7 Reglamento Nr. 1782/2003 29 straipsnyje nustatyta:

„Nepažeidžiant atskirų paramos schemų konkrečių nuostatų, išmokų gavėjams, dirbtinai sukūrusiems sąlygas, reikalingas tokioms išmokoms gauti siekiant įgyti paramos schemos tikslams prieštaraujantį pranašumą, išmokos nemokamos.“

8 Minėto reglamento 37 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Referencine suma laikoma trejų metų bendros išmokų, kurios buvo paskirtos ūkininkui pagal VI priede nurodytas paramos schemas, sumos vidurkis, apskaičiuotas ir patikslintas pagal VII priedą kiekvienais 38 straipsnyje nurodyto referencinio laikotarpio kalendoriniais metais.

<...>“

9 Pagal šio reglamento 38 straipsnį „referencinis laikotarpis apima 2000, 2001 ir 2002 kalendorinius metus“.

10 Reglamento Nr. 1782/2003 43 straipsnyje „Teisių į išmokas nustatymas“ numatyta:

„1. Nepažeisdamas 48 straipsnio, ūkininkas gauna teisę į išmoką už hektarą, kuri apskaičiuojama padalijant referencinę sumą iš visų hektarų, už kuriuos referenciniu laikotarpiu buvo suteikta teisė gauti VI priede išvardytas tiesiogines išmokas, skaičiaus trejų metų vidurkio.

Visas teisių į išmokas skaičius yra lygus pirmiau paminėtam hektarų skaičiaus vidurkiui.

<...>

2. 1 dalyje nurodytam hektarų skaičiui taip pat priskiriama:

<...>

b) visas pašarų plotas referenciniu laikotarpiu.

3. Šio straipsnio 2 dalies b punkte „pašarų plotas“ – tai valdos plotas, kuris kalendoriniais metais <...> buvo naudojamas galvijams auginti, įskaitant bendro naudojimo ir mišrios žemdirbystės plotus. Į pašarų plotą neįeina:

— pastatai, miškai, tvenkiniai, keliai,

— plotai, naudojami kitiems pasėliams, atitinkantiems Bendrijos pagalbos skyrimo reikalavimus, arba daugiamečiams ar sodininkystės pasėliams,

— plotai, atitinkantys reikalavimus paramai gauti pagal tam tikrų lauko kultūrų augintojų paramos sistemą, kurie naudojami pagal pagalbos už sausuosius pašarus schemą arba nacionalinę ar Bendrijos atidėtų žemių schemą.

4. Teisės į išmokas už hektarą nekeičiamos, jei nenumatyta kitaip.“

11 Reglamento Nr. 1782/2003 44 straipsnyje „Naudojimasis teisėmis į išmokas“ numatyta:

„1. Teisė į išmoką, susieta su reikalavimus atitinkančiu hektaru, suteikia teisę gauti ja nustatyto dydžio išmoką.

2. „Reikalavimus atitinkantis hektaras“ – tai valdos žemės ūkio paskirties žemė, kurioje yra ariamoji žemė ir daugiametė ganykla, išskyrus miškus ar ne žemės ūkio veiklai naudojamus plotus.

<...>

3. Ūkininkas deklaruoja sklypus, nurodydamas reikalavimus atitinkančius hektarus, susietus su teise į išmoką. Išskyrus *force majeure* ar išimtines aplinkybes, šiais sklypais ūkininkas turi būti naudojęsis ne trumpesnį kaip 10 mėnesių laikotarpį, prasidedantį nuo valstybės narės nustatytos dienos, bet ne anksčiau nei kalendorinių metų, buvusių prieš paraiškos dėl dalyvavimo bendrosios išmokos schemoje pateikimo metus, rugsėjo 1 dienos.

4. Tinkamai pagrįstomis aplinkybėmis valstybė narė gali leisti ūkininkams keisti savo deklaraciją, jei išlaikomas hektarų, atitinkančių jo teises į išmokas, skaičius ir laikomasi bendrosios išmokos skyrimo už atitinkamą plotą reikalavimų.“

Reglamentai (EB) Nr. 795/2004 ir (EB) Nr. 796/2004

12 2004 m. balandžio 21 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 795/2004, nustatančio išsamias bendrosios išmokos schemos, pateiktos Tarybos reglamente (EB) Nr. 1782/2003, įgyvendinimo taisykles (OL L 141, 2004, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 3 sk., 44 t., p. 226), iš dalies pakeisto 2004 m. spalio 29 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1974/2004 (OL L 345, 2004, p. 85, toliau – Reglamentas Nr. 795/2004), 2 straipsnio a punkte nurodyta:

„Reglamento (EB) Nr. 1782/2003 III antraštinėje dalyje ir šiame reglamente vartojamos šios sąvokų apibrėžtys:

a) „žemės ūkio paskirties žemė“ – tai bendras ariamos žemės, daugiamečių ganyklų ir daugiamečių kultūrų plotas.“

13 Tai, kaip reikia suprasti „daugiametes ganyklas“, Reglamento Nr. 795/2004 2 straipsnio e punkte paaiškinama darant nuorodą į 2004 m. balandžio 21 d. Komisijos reglamentą (EB) Nr. 796/2004, nustatantį išsamias kompleksinio paramos susiejimo, moduliavimo ir integruotos administravimo ir kontrolės sistemos, numatytų Reglamente (EB) Nr. 1782/2003, įgyvendinimo taisykles (OL L 141, 2004, p. 18, ir klaidų ištaisymai OL L 37, 2005, p. 22 ir OL L 144, 2006, p. 30).

14 Reglamento Nr. 796/2004 2 straipsnio 2 punkte „daugiametė ganykla“ apibrėžiama kaip „žemė, kurioje natūraliai (t. y. nesėjama) auga žolė ar kitokie žoliniai pašarai arba ji yra auginama (t. y. pasėta) ir kuri penkeriems ar daugiau metų nėra įtraukta į ūkio sėjomainą.“

Ispanijos teisė

15 2007 m. sausio 24 d. *Orden del Departamento de Agricultura y Alimentación del Gobierno de Aragón, por la que se establecen las medidas para la solicitud, tramitación y concesión de la ayuda desacoplada de régimen de pago único, las ayudas acopladas por superficie y por ganado para la campaña 2007/2008 (año 2007), las medidas para declaración de otro tipo de superficies, las medidas para la solicitud de la indemnización compensatoria, las ayudas agroambientales y las medidas para la solicitud de las ayudas para la forestación de tierras agrícolas, para el año 2007* (Aragono autonominės srities žemės ūkio ir maisto departamento potvarkis, kuriuo 2007 metams nustatomos priemonės, susijusios su bendrosios išmokos schemos atsietos paramos ir paramos, susietos su plotu ir gyvulių laikymu, paraiškomis, jų nagrinėjimu ir tokios paramos suteikimu 2007–2008 žemės ūkio gamybos metais (2007 m.), priemonės, susijusios su kitų rūšių plotų deklaravimu, priemonės, susijusios su kompensacijos prašymais, aplinkos apsaugos parama ir priemonės, susijusios su paraiškomis skirti paramą žemės ūkio plotams apsodinti mišku) (2007 m. sausio 31 d. *Boletín Oficial de Aragón*, Nr. 13, p. 1310, toliau – 2007 m. sausio 24 d. potvarkis) 1 dalyje numatyta:

„[Paramos skyrimo] reikalavimus atitinkanti žemė:

a) tai valdos žemės ūkio paskirties žemė, kurioje yra ariamoji žemė, apynių plantacijos, alyvmedžiai ar alyvmedžių giraitės ir daugiametės ganyklos.

Daugiametės ganyklos laikomos atitinkančiomis reikalavimus tik tose ūkio valdose, kuriose, nustatant teises į bendrąsias išmokas, buvo apskaičiuotas pašarų plotas, ir tik tada, kai didžiausias ganyklų plotas neviršija vidutinės pašarų plotų, į kuriuos buvo atsižvelgta apskaičiuojant bendrąsias išmokas, vertės. Deklaruotas daugiamečių ganyklų plotas, viršijantis pirmesnėje pastraipoje nurodytą vertę, bus laikomas neatitinkančiu reikalavimų, nes pagal Reglamento (EB) Nr. 1782/2003 29 straipsnį daroma prielaida, kad išmokų gavėjas dirbtinai sukūrė sąlygas, reikalingas tokioms išmokoms gauti.

<...>“

16 2008 m. sausio 24 d. *Orden del Departamento de Agricultura y Alimentación del Gobierno de Aragón, por la que se establecen las medidas para la solicitud, tramitación y concesión de la ayuda desacoplada de régimen de pago único, la solicitud de asignación de derechos de pago único con cargo a la reserva nacional, las ayudas acopladas por superficie y por ganado para la campaña 2008/2009 (año 2008), las medidas para declaración de otro tipo de superficies, las medidas para la solicitud de la indemnización compensatoria, las ayudas agroambientales y las medidas para la solicitud de las ayudas para la forestación de tierras agrícolas, para el año 2008* (Aragono autonominės srities žemės ūkio ir maisto departamento potvarkis, kuriuo 2008 metams nustatomos priemonės, susijusios su bendrosios išmokos schemos atsietos paramos ir paramos, susietos su plotu ir gyvulių laikymu, paraiškomis, jų nagrinėjimu ir tokios paramos suteikimu 2008–2009 žemės ūkio gamybos metais (2008 m.), priemonės, susijusios su kitų rūšių plotų deklaravimu, priemonės, susijusios su kompensacijos prašymais, aplinkos apsaugos parama ir priemonės, susijusios su paraiškomis skirti paramą žemės ūkio plotams apsodinti mišku) (2008 m. sausio 30 d. *Boletín Oficial de Aragón*, Nr. 12, p. 956), nuostatos, identiškos 2007 m. sausio 24 d. potvarkio 13 straipsnio 1 dalies a punkto nuostatoms, papildytos tokia pastraipa:

„Pirmesnė pastraipa netaikoma, jei ūkininkas įrodo, kad teikdamas paraišką jis yra gyvulininkystės ūkio savininkas ir nurodytą daugiametę ganyklą naudoja savo ūkyje laikomų gyvulių šėrimo reikmėms.“

Pagrindinės bylos ir prejudiciniai klausimai

Byla C-333/15

17 2007 m. balandžio 30 d. ieškovė pagrindinėje byloje pateikė paraišką dėl bendrosios išmokos pagal Reglamentą Nr. 1782/2003; ji deklaravo, kad 48,47 hektaro yra „įprastinės paramos skyrimo reikalavimus atitinkantys hektarai“.

18 2007 m. birželio 11 d. sprendimu Aragono autonominės srities žemės ūkio ministras patikslino ieškovės pagrindinėje byloje deklaruotą plotą, t. y. jį sumažino iki 28,70 hektaro nurodydamas, kad „daugiametės ganyklos viršija pašarų plotus“. Iš 63,48 hektaro, už kuriuos ieškovė pagrindinėje byloje turėjo teises į išmokas, 34,78 hektaro buvo pripažinti neatitinkančiais reikalavimų, nes jie laikytini „nenaudojamais“.

19 2009 m. birželio 26 d. Aragono autonominės srities žemės ūkio ministras atmetė ieškovės pagrindinėje byloje pateiktą administracinį skundą dėl minėto sprendimo ir nurodė, kad jos paraiškai taikytinas 2007 m. sausio 24 d. potvarkio 13 straipsnis.

20 2013 m. kovo 13 d. sprendimu *Tribunal Superior de Justicia de Aragón* (Aragono aukštesnysis teisingumo teismas, Ispanija) atmetė ieškovės pagrindinėje byloje ieškinį dėl 2009 m. birželio 26 d. sprendimo ir nurodė, kad 2007 m. sausio 24 d. potvarkis, kurį taikė Aragono autonominės srities žemės ūkio ministras, visiškai atitinka Sąjungos teisę.

Byla C-334/15

21 2008 m. balandžio 22 d. ieškovė pagrindinėje byloje vėl pateikė paraišką dėl bendrosios išmokos pagal Reglamentą Nr. 1782/2003; ji deklaravo, kad 63,48 hektaro yra „įprastinės paramos skyrimo reikalavimus atitinkantys hektarai“.

22 2008 m. lapkričio 25 d. sprendimu Aragono autonominės srities žemės ūkio ministras vėl patikslino ieškovės pagrindinėje byloje deklaruotą plotą, t. y. jį sumažino iki 29,01 hektaro nurodydamas, kad „daugiametės ganyklos viršija pašarų plotus“. Iš 63,48 hektaro, už kuriuos ieškovė pagrindinėje byloje turėjo teises į išmokas, 34,47 hektaro buvo pripažinti neatitinkančiais reikalavimų, nes jie laikytini „nenaudojamais“.

23 2010 m. kovo 2 d. Aragono autonominės srities žemės ūkio ministras atmetė ieškovės pagrindinėje byloje administracinį skundą dėl minėto sprendimo ir nurodė, kad jos paraiškai taikytinas 2007 m. sausio 24 d. potvarkio 13 straipsnis.

24 2013 m. balandžio 5 d. *Tribunal Superior de Justicia de Aragón* (Aragono aukštesnysis teisingumo teismas, Ispanija) atmetė ieškovės pagrindinėje byloje ieškinį dėl 2010 m. kovo 2 d. sprendimo ir nurodė, kad 2007 m. sausio 24 d. potvarkis, kurį taikė Aragono autonominės srities žemės ūkio ministras, visiškai atitinka Sąjungos teisę.

Prejudiciniai klausimai

25 Ieškovė pagrindinėje byloje pateikė *Tribunal Supremo* (Aukščiausiasis Teismas) kasacinius skundus dėl 2013 m. kovo 13 d. ir balandžio 5 d. *Tribunal Superior de Justicia de Aragón* sprendimų nurodydama, kad buvo pažeisti Reglamento Nr. 1782/2003 44 straipsnis ir Reglamentas Nr. 795/2004. Ji tvirtina, kad šiais reglamentais reikalaujama laikyti reikalavimus atitinkančiais hektarais ir dirbamą žemę, ir daugiametes ganyklas, netaikant jokių apribojimų abiem atvejais, nes į šią sąvoką neįtraukiami tik daugiametėmis kultūromis apsėti plotai, miškai ar ne žemės ūkio veiklai naudojami plotai. Taigi

administracija neturėtų atmesti jos deklaruotų hektarų dalies dėl to, kad jie yra daugiametės ganyklos, ir dėl to, kad 2007 m. sausio 24 d. potvarkis yra nesuderinamas su Reglamentu Nr. 1782/2003, nes dėl jo „reikalavimus atitinkančio hektaro“ sąvoka netenka savo esmės.

26 Šiomis aplinkybėmis *Tribunal Supremo* (Aukščiausiasis Teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos du prejudicinius klausimus, kurie yra vienodi bylose C-333/15 ir C-334/15:

„1.

Ar Reglamento Nr. 1782/2003 43 ir 44 straipsniai turėtų būti aiškinami kaip draudžiantys nacionalinės teisės nuostatas, pagal kurias į reikalavimus atitinkančius hektarus neįtraukiami tokie ūkininko deklaruoti daugiamečių ganyklų plotai, kurie viršija plotus, į kuriuos prieš tai buvo atsižvelgta apskaičiuojant įprastas ūkininkui mokėtinas išmokas, o minėtų plotų įtraukimas, vadinasi, ir ariamos žemės pavertimas daugiametėmis ganyklomis, galimas su sąlyga, kad šie plotai iš tikrųjų skirti gyvulininkystės veiklai konkrečiais žemės ūkio gamybos metais, kuriais šis ūkininkas siekia pasinaudoti teise į išmoką?

Jei atsakymas būtų neigiamas:

2. Ar Reglamento Nr. 1782/2003 29 straipsnis, kuriuo išmokos pagal paramos schemas apribojamos išmokų gavėjams, „dirbtinai sukūrusiems sąlygas, reikalingas tokioms išmokoms gauti siekiant įgyti paramos schemos tikslams prieštaraujantį pranašumą“, turėtų būti aiškinamas taip, kad jis neleidžia valstybėms narėms patvirtinti bendrųjų nuostatų, kuriomis būtų sumažintas „reikalavimus atitinkančių hektarų“ (daugiamečių ganyklų) plotas, vadovaujantis bendro pobūdžio prielaida, kad ūkininkas dirbtinai sukūrė sąlygas gauti išmokas, ir tam tikro ūkininko atveju konkrečiai nenurodant, kokia šio ūkininko veikla ir koks elgesys leidžia daryti tokią prielaidą?“

27 2015 m. liepos 28 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutartimi bylos C-333/15 ir C-334/15 buvo sujungtos, kad būtų bendrai vykdoma rašytinė ir žodinė proceso dalys ir priimtas galutinis sprendimas.

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

28 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar Reglamentas Nr. 1782/2003 turi būti aiškinamas kaip draudžiantis nacionalinės teisės nuostatas, pagal kurias į paramos skyrimo už plotą tam tikrais žemės ūkio gamybos metais reikalavimus atitinkančius hektarus neįtraukiami tokie ūkininko deklaruoti daugiamečių ganyklų plotai, kurie viršija daugiamečių ganyklų plotus, į kuriuos iš pradžių buvo atsižvelgta nustatant jo teises į išmokas už hektarą, nebent ūkininkas įrodo, kad minėtais žemės ūkio gamybos metais minėti plotai jo žemės ūkio valdoje iš tikrųjų buvo naudoti gyvulininkystės veiklai.

29 Visų pirma reikia patikslinti, kad, nors Reglamentas Nr. 1782/2003 buvo panaikintas 2009 m. sausio 19 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 73/2009, nustatančiu bendrąsias tiesioginės paramos schemų ūkininkams pagal bendrą žemės ūkio politiką taisykles ir nustatančiu tam tikras paramos schemas ūkininkams, iš dalies keičiančiu Reglamentus (EB) Nr. 1290/2005, (EB) Nr. 247/2006, (EB) Nr. 378/2007 ir panaikinančiu Reglamentą (EB) Nr. 1782/2003 (OL L 30, 2009, p. 16), vis dėlto, atsižvelgiant į pagrindinės bylos faktinių aplinkybių datą, turėtų būti taikomos Reglamento Nr. 1782/2003 nuostatos.

30 Be to, svarbu priminti, kad pagal Reglamentą Nr. 1782/2003 kiekvienas ūkininkas kiekvienais metais turi teisę su sąlyga, kad laikosi tam tikrų normų ir geram valdymui, gerai agrarinei ir aplinkosauginei būklei keliamų reikalavimų ir vykdo su deklaravimu susijusius formalumus, į paramą už plotą, kurios suma nustatoma atsižvelgiant į teises į išmokas už hektarą, kurios jam suteiktos įsigaliojus minėtu reglamentu įtvirtintai schemai.

31 Pagal Reglamento Nr. 1782/2003 43 straipsnio 1 dalį kiekvieno ūkininko teisė į išmoką už hektarą apskaičiuojama dalijant referencinę sumą, t. y. tiesioginių išmokų, paskirtų ūkininkui per trejų metų referencinį laikotarpį, t. y. 2000–2002 m., vidurkį iš hektarų, už kuriuos tuo pačiu laikotarpiu buvo gautos šios išmokos, vidurkio, nes visas teisių į išmokas skaičius yra lygus pirmiau minėtam hektarų skaičiaus vidurkiui. Šio reglamento 43 straipsnio 2 dalyje patikslinama, kad visas pašarų plotas referenciniu laikotarpiu įskaičiuojamas nustatant hektarų skaičiaus vidurkį, į kurį atsižvelgiama apskaičiuojant teises į išmokas.

32 Reglamento Nr. 1782/2003 44 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad bet kokia teisė į išmoką, susieta su reikalavimus atitinkančiu hektaru, suteikia teisę gauti joje nustatyto dydžio išmoką. Šio reglamento 44 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad reikalavimus atitinkantį hektarą sudaro visa valdos žemės ūkio paskirties žemė, kurioje yra ariamoji žemė ir daugiametė ganykla, išskyrus daugiametėmis kultūromis apsėtus plotus, miškus ar ne žemės ūkio veiklai naudojamus plotus.

33 Todėl, kaip išvados 25 punkte nurodė generalinė advokatė, tam, kad žemę, ūkininko deklaruotą siekiant gauti paramą už plotą, būtų galima laikyti atitinkančia reikalavimus pagal šią nuostatą, turi būti įvykdytos trys sąlygos, t. y., pirma, tai turi būti žemės ūkio paskirties žemė, antra, ji turi priklausyti minėto ūkininko valdai ir, trečia, joje negali būti daugiametėmis kultūromis apsėtų plotų, miškų ar ne žemės ūkio veiklai naudojamų plotų (žr. 2015 m. liepos 2 d. Sprendimo *Demmer*, C-684/13, EU:C:2015:439, 54 punktą).

34 Reglamento Nr. 795/2004 2 straipsnio a punkte žemės ūkio paskirties žemė apibrėžta kaip bendras ariamos žemės, daugiamečių ganyklų ir daugiamečių kultūrų plotas. Pagal Reglamento Nr. 796/2004 2 straipsnio 2 punktą, į kurį daroma nuoroda Reglamento Nr. 795/2004 2 straipsnio e punkte, daugiametė ganykla yra žemė, kurioje natūraliai (t. y. nesėjama) auga žolė ar kitokie žoliniai pašarai arba ji yra auginama (t. y. pasėta) ir kuri penkeriems ar daugiau metų nėra įtraukta į ūkio sėjomainą.

35 Iš šių nuostatų matyti, kad ploto pripažinimas „daugiamete ganykla“ ir dėl to „žemės ūkio paskirties žeme“ priklauso nuo faktinio aptariamo ploto naudojimo ir kad plotas turi būti laikomas žemės ūkio paskirties žeme, jeigu jis, be kita ko, naudojamas kaip daugiametė ganykla (2010 m. spalio 14 d. Sprendimo *Landkreis Bad Dürkheim*, C-61/09, EU:C:2010:606, 37 punktas).

36 Antra, pagal Reglamento Nr. 1782/2003 2 straipsnio b punktą valda apibrėžiama kaip visi ūkininko valdomi gamybos vienetai, esantys tos pačios valstybės narės teritorijoje, o pagal šio reglamento 2 straipsnio a punktą ūkininkas apibrėžiamas kaip fizinis ar juridinis asmuo, kurio valda yra Sąjungos teritorijoje ir kuris užsiima žemės ūkio veikla.

37 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad žemės ūkio paskirties žemė sudaro ūkininko valdą, kai ūkininkas turi teisę ją valdyti žemės ūkio veiklos tikslais, t. y. jis turi būti pakankamai nepriklausomas, kad tuose žemės plotuose galėtų vykdyti žemės ūkio veiklą (žr. 2010 m. spalio 14 d. Sprendimo *Landkreis Bad Dürkheim*, C-61/09, EU:C:2010:606, 58 ir 62 punktus ir 2015 m. liepos 2 d. Sprendimo *Wree*, C-422/13, EU:C:2015:438, 44 punktą ir Sprendimo *Demmer*, C-684/13, EU:C:2015:439, 58 punktą).

38 Svarbu pažymėti, jog pagrindinėse bylose neginčijama, kad hektarai, kuriuos ieškovė pagrindinėje byloje deklaravo, siekdama gauti išmokas už plotą 2007 ir 2008 žemės ūkio gamybos metais, yra jos valdos žemės ūkio paskirties žemė, kaip ir neginčijama, kad taip kvalifikuojami ir deklaruoti daugiamečių ganyklų plotai. Bet kuriuo atveju būtent prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi atlikti šiuo atžvilgiu reikalingus patikrinimus.

39 Trečia, pažymėtina, jog Reglamente Nr. 1782/2003 nenumatyta, kaip matyti iš šio sprendimo 33 punkto, kad žemės ūkio valdos daugiametės ganyklos plotai pripažįstami atitinkančiais reikalavimus su sąlyga, kad jie atitinka pašarų plotus, į kuriuos iš pradžių buvo atsižvelgta apskaičiuojant teises į išmokas už minėtą valdą.

40 Reglamento Nr. 1782/2003 2 straipsnio c punkte žemės ūkio veikla apibrėžiama, be kita ko, kaip žemės išlaikymas geros agrarinės ir aplinkosauginės būklės, kaip nustatyta šio reglamento 5 straipsnyje; be šios veiklos, atsižvelgiama ir į žemės ūkio produktų gamybą, ir auginimą, įskaitant derliaus nuėmimą, melžimą, gyvūnų veisimą ir ūkinės paskirties gyvūnų laikymą.

41 Reglamento Nr. 1782/2003 5 straipsnio 1 dalyje numatyta, jog valstybės narės užtikrina, kad būtų išlaikoma žemės ūkio paskirties žemės, pirmiausia žemės, kuri nebenaudojama gamybos tikslais, gera agrarinė ir aplinkosauginė būklė. Šio reglamento 5 straipsnio 2 dalyje, be kita ko, numatyta, kad valstybės narės užtikrina, kad paramos už plotą paraiškų už 2003 m. teikimui skirtą dieną žemėje, kurioje buvo daugiametė ganykla, išliktų daugiametė ganykla.

42 Šiuo klausimu Reglamente Nr. 796/2004 nustatytos įvairios su daugiamečių ganyklų išlaikymu susijusios pareigos, kurių turi laikytis valstybės narės ir ūkininkai. Taigi šio reglamento 3 straipsnyje numatyta, kad valstybių narių užduotis yra nacionaliniu ir regioniniu lygiu užtikrinti, kad būtų išlaikomas žemės, kurioje yra daugiametė ganykla, santykinis dydis, palyginti su bendru žemės ūkio paskirties plotu. Minėto reglamento 4 straipsnyje patikslinama, kad jei nurodytas santykinis dydis mažėja daugiamečių ganyklų nenaudai, atitinkama valstybė narė įpareigoja ūkininkus be išankstinio leidimo nepertvarkyti žemės, kurioje yra daugiametė ganykla, į kitos paskirties žemę.

43 Iš to matyti, kad žemės ūkio valdos daugiametės ganyklos plotai atitinka paramos skyrimo už plotą reikalavimus, nes jie priskiriami prie minėtos valdos žemės ūkio paskirties žemės ir, kaip generalinė advokatė nurodė savo išvados 30 punkte, jų išlaikymas geros agrarinės ir aplinkosauginės būklės pats savaime laikomas žemės ūkio veikla; nesvarbi aplinkybė, kad žolė ar kitokie žoliniai pašarai, kuriems auginti, kaip matyti iš Reglamento Nr. 796/2004 2 straipsnio 2 punkto, turi būti skirti minėti plotai, žemės ūkio valdoje nėra tiesiogiai naudojami gyvulininkystės veiklai.

44 Tokią analizę pagrindžia Reglamento Nr. 1782/2003 tikslai ir daugiamečių ganyklų vaidmuo įgyvendinant šiuos tikslus.

45 Iš tikrųjų, pirma, Reglamento Nr. 1782/2003 4 konstatuojamojoje dalyje nustatyta, kad daugiametės ganyklos daro teigiamą poveikį aplinkai ir kad reikėtų patvirtinti priemones, skatinančias išlaikyti esamas daugiametes ganyklas, kad būtų išvengta masinio jų pavertimo ariamąja žeme.

46 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas jau nusprendė, kad aplinkos apsauga, kuri yra vienas pagrindinių Europos Sąjungos tikslų, turi būti laikoma ir bendros žemės ūkio politikos tikslu (2009 m. liepos 16 d. Sprendimo *Horvath*, C-428/07, Rink. p. I-6355, 29 punktas) ir kad, konkrečiai kalbant, ji yra vienas iš bendrosios išmokos schemos tikslų (2010 m. spalio 14 d. Sprendimo *Landkreis Bad Dürkheim*, C-61/09, EU:C:2010:606, 39 punktas), kaip matyti iš Reglamento Nr. 1782/2003 3, 21 ir 24 konstatuojamųjų dalių.

47 Be to, Reglamentu Nr. 1782/2003, kaip matyti iš jo 24 konstatuojamosios dalies, siekiama pereiti nuo iki šiol dominavusios tiesioginės paramos gamybai prie tiesioginės paramos žemės ūkio valdoms, atsietos nuo gamybos ir mokamos tiesiogiai ūkininkams taip papildant jų pajamas (žr. 2015 m. vasario 5 d. Sprendimo *Agrooikosystimata*, C-498/13, EU:C:2015:61, 40 punktas).

48 Iš to matyti, kad visi daugiamečių ganyklų plotai, kurie priskiriami prie žemės ūkio valdos žemės ūkio paskirties žemės, atitinka paramos skyrimo už plotą reikalavimus pagal Reglamento Nr. 1782/2003 44 straipsnio 2 dalį; toks atitikimas nepriklauso nuo to, ar minėti plotai atitinka pašarų plotus, į kuriuos iš pradžių buvo atsižvelgta apskaičiuojant vidutinį hektarų, pagal kuriuos buvo nustatytos teisės į išmokas, skaičių, arba nuo to, ar daugiamečių ganyklų plotai, viršijantys minėtus pašarų plotus, iš tikrųjų naudojami gyvulininkystės veiklai žemės ūkio valdoje, jeigu jie naudojami žemės ūkio veiklai, kaip tai suprantama pagal šį reglamentą, o tai turi nustatyti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

49 Todėl į pirmąjį klausimą reikia atsakyti taip: Reglamentas Nr. 1782/2003 aiškintinas kaip draudžiantis tokias nacionalinės teisės nuostatas, kaip nagrinėjamos pagrindinėje byloje, pagal kurias į paramos skyrimo už plotą tam tikrais žemės ūkio gamybos metais reikalavimus atitinkančius hektarus neįtraukiami tokie ūkininko deklaruoti daugiamečių ganyklų plotai, kurie viršija daugiamečių ganyklų plotus, į kuriuos iš pradžių buvo atsižvelgta nustatant jo teises į išmokas už hektarą, nebent ūkininkas įrodo, kad minėtais žemės ūkio gamybos metais jo žemės ūkio valdoje minėti plotai iš tikrųjų buvo naudoti gyvulininkystės veiklai.

Dėl antrojo klausimo

50 Atsižvelgiant į atsakymą, pateiktą į pirmąjį klausimą, nereikia atsakyti į antrąjį klausimą, nes jis pateikiamas tik tuo atveju, jeigu į pirmąjį klausimą pateikiamas neigiamas atsakymas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

51 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (aštuntoji kolegija) nusprendžia:

2003 m. rugsėjo 29 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1782/2003, nustatantis bendrąsias tiesioginės paramos schemų pagal bendrą žemės ūkio politiką taisykles ir nustatantis tam tikras paramos schemas ūkininkams bei iš dalies keičiantis Reglamentus (EEB) Nr. 2019/93, (EB) Nr. 1452/2001, (EB) Nr. 1453/2001, (EB) Nr. 1454/2001, (EB) Nr. 1868/94, (EB) Nr. 1251/1999, (EB) Nr. 1254/1999, (EB) Nr. 1673/2000, (EEB) Nr. 2358/71 ir (EB) Nr. 2529/2001, iš dalies pakeistas 2006 m. gruodžio 19 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2012/2006, aiškintinas kaip draudžiantis tokias nacionalinės teisės nuostatas, kaip nagrinėjamos pagrindinėje byloje, pagal kurias į paramos skyrimo už plotą tam tikrais žemės ūkio gamybos metais reikalavimus atitinkančius hektarus neįtraukiami tokie ūkininko deklaruoti daugiamečių ganyklų plotai, kurie viršija daugiamečių ganyklų plotus, į kuriuos iš pradžių buvo atsižvelgta nustatant jo teises į išmokas už hektarą, nebent ūkininkas įrodo, kad minėtais žemės ūkio gamybos metais jo žemės ūkio valdoje minėti plotai iš tikrųjų buvo naudoti gyvulininkystės veiklai.

Parašai.